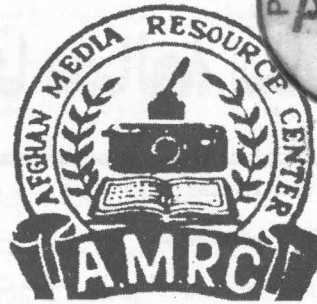

د افغانستان د امنیتي چارواکو له ناسم چلنده سر ټکوي

۱۱۱۲

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ. ش

د ختیځې سیمې د ژور نالېستانو ټولنې د زمري پر ۳۱ مه د ننگرهار د رسنیو په کور کې د یوې غونډې په ترڅ کې له ژور نالېستانو سره د کونړ او ننگرهار د امنیتي چارواکو له ناسم چلنده سر وټکاوه. په جلال اباد کې د آزادۍ راډیو خبریال شېرشاه همدرد ورمه ورځ د دغه ښار په ۷ مه ویاله کې د ملي امنیت پر موټر له چاودنې وروسته له ژور نالېستانو سره د دغې ادارې له ناوړه چلند څخه شکایت وکړ. همدرد د رسنیو له کور او اطلاعاتو او کولتور ریاست څخه وغوښتل، چې په ګډه دې هغو روزنیزو مرکزونو ته ورشي او ترې ودې غواړي، چې سرتېرو ته ور وښيي، چې د پېښو پر مخ ۳

یوولسم کال - دویمه دوره، ۱۱۱۲ مه ګڼه، پر له پسې ۲۱۸۶ ګڼه د ۱۳۹۰ ل. د وري لومړۍ - دسې شنبې ورځ، د ۱۴۳۲ هـ ق رمضان المبارک ۲۳ مه ۱۳۱۱ د اګست ۲۳ مه

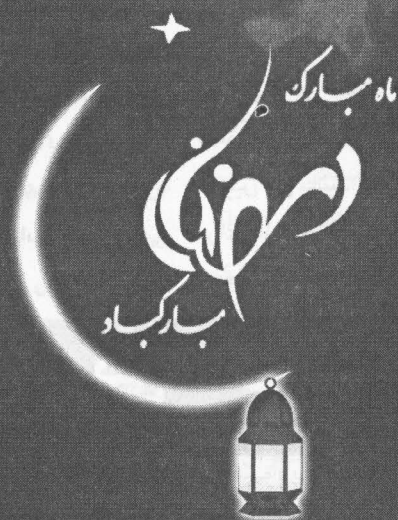
د ټاکنو د کمېسیون د پرېکړې په اړه د پټ سکوت راز څه دی؟!

وسلوال طالبان ولې دولتي مامورین وژني؟

د وسله والو طالبانو له لوري د ترور او وژنو په دوام کې پرون د پکتیکا ولایت د یحیی خېلو ولسوالۍ دوه قومي مشران او د پوهنې مدیر ووژل شول. تر دې مخکې ورمه ورځ وسلوالو طالبانو د هلمند د ګریشک ولسوالۍ د ټولنیزې شورا یو غړی او د کندهار د کرهڼې دریاست د املاکو مدیر او څو نور واده مامورین ووژل. د هلمند ولایت د مطبوعاتي دفتر په یوه خبرپاڼه کې د ګریشک د ټولنیزې شورا د غړي د وژل کېدو په باب ویل شوي: «د هلمند د ګریشک ولسوالۍ د ټولنیزې شورا غړی جان محمد چې نوموړي په دې شورا کې د ده ادم خان د سیمې استازي توب کاوه د یکشنبې په ورځ د یوې بجې په شاوخوا کې د ګریشک ولسوالۍ په بازار کې د نامعلومو وسلوالو له خوا د وسلوال برید په ترڅ کې په شهادت رسېدلی دی.» د هلمند مقامات همداراز وايي چې پرون په ګریشک ولسوالۍ کې په یوه چاودنه کې دوه ملکيان وژل شوي او څلور نور ژوبل شوي دي. په کندهار کې د کرهڼې دریاست د املاکو د مدیر په باب د دغه ولایت د مطبوعاتي دفتر په خبرپاڼه کې راغلي: «د یکشنبې په ورځ د اتو بجو په شاوخوا کې د کندهار ولایت د شکاپر بازار په سیمه کې نامعلومو وسلوالو د کرهڼې ریاست د املاکو عمومي مدیر محمد شاه خان چې تقریباً شپېته کاله عمر یې درلود په شهادت ورساوه.» په خبرپاڼه کې وړاندې راغلي: ۳ مخ

د ټاکنو د لاندې د پای ته رسولو په موخه د کمېسون له خوا د وروستیو نهو تنو د بریالي اعلانولو له مهاله تر دې دمه ټولې ادارې پټه خوله دي او د کمېسیون د پرېکړې پر وړاندې هېڅ ډول عکس العمل نه ښيي. په همدې حال کې د سیاسي چارو یو شمېر افغان کارپوهان د افغان ولسمشر، حکومتي او ادارو له خوا د انتخاباتو د کمېسیون د وروستۍ پرېکړې په اړه د دوی د پټې خولې پر غبرګون انتقاد کوي. ایا د ولسمشر جرګې له ۹ وکیلانو څخه د وکلات اخیستل د ولسمشر حامد کرزي له حکم سره سمه پرکړه ده او ده ته ۳ مخ

پاداش تشکری از شما!

اکنون، با هر بار ازدیاد کردت ۱۰% پاداش بدست آورید! و بیشتر صحبت نمائید!

پیام کوتاه رمضان!

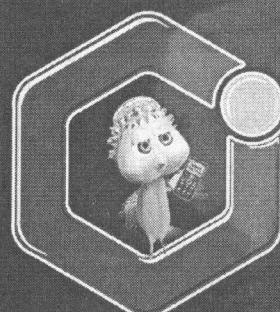
ON نوشته و به شماره ۲۳۲۳ ارسال نمائید
اکنون از:
• حدیث
• آیه
• فضایل ماه رمضان
و بسیاری موضوعات دیگر بهره مند گردید!

پیام های کوتاه رایگان ماه مبارک رمضان!

پیام های کوتاه نامحدود را در هر روز بطور رایگان بدست آورید!
در بدل ۵ افغانی در روز!
ON نوشته و به شماره ۷۸۶ ارسال نمائید

هدایات صوتی ماه رمضان!

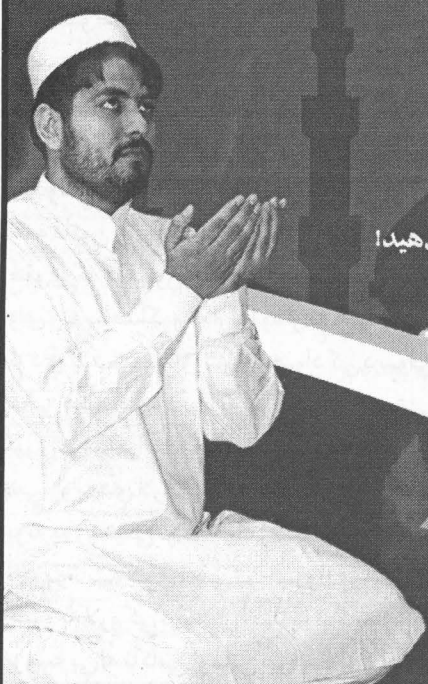
با شماره ۷۸۶ تماس بگیرید
و در هر زمانی به:
• قرآن شریف
• تاریخ اسلام
• احکام نماز
و بسیاری موضوعات دیگر گوش دهید!

افغان وایرلس
Afghan Wireless
Connecting Afghanistan

• الی ۵۰۰ پیام کوتاه در روز

• هزینه یکبارہ اشتراک ۱۵ افغانی و هزینه روزانه ۱ افغانی اخذ می گردد.
• هزینه تماس ۶ افغانی فی دقیقه می باشد.

بحران انتخابات؛ از حقوق اساسی تا مصالحه سیاسی

نگارنده: دکتر اندس م. نبی هیکل

سر مقاله

د سولې ناروښانه او نیمگړې هڅې!

دا خبره اوس ټولو ته جوته شوې او ټول پرې په یوه خوله اتفاق لري، چې د هېواد روانه کښاله او ناورینونه نه یوازې پوځي حل لاره نه لري، بلکې دغه کر نلاره وضعیت نور هم کړ کپچن او بېچلی کوي، چې ژوندی بېلگه یې د هېواد تېر لس کلن بهیر دی. په تېرو لسو کلونو کې هر څومره پر دغه کر نلاره ټینګار وشو، په هماغه کچه حالات ورسره خوړن او له راکاډو کېدو څخه ووتل. څومره چې دلته پوځیان او پوځي عملیات زیات شول، په هماغه اندازه ورسره جوخت ناامنی او بدامنی هم پراختیا وموندله. دوه کاله مخکې تر دې وړاندې چې د اوباما نوي پوځیان افغانستان ته راشي، د افغانستان د جگړې تود ډگرونه یوازې، د هېواد سويل، ځېنې ختیځې او لوېدیځې سیمې وې، خو کله چې، د اوباما په امر دلته تر دېرشو زیات نور اضافي عسکر پیاده شول، ورسره یو ځای د جنگ جگړو توپان د هېواد لږ او بر ونيو، د هېواد شمال، شمال ختیځ او شمال لویدیځ، چې تر دغه مهاله، نسبتاً امنی سیمې بلل کېدې، هم د ناامنیو په غېږ کې کېوتې. تر دې وروسته، افغانستان بېخي ښه ورځ و نه لېده، د هرې په تېرېدو سره د هېواد وضعیت خوړن او کړ کچونو لاسپسې زور واخیست، د بهرنیو، کورنیو سرتېرو او عادي افغانانو مرګ ژوبلې څو برابرې شوې، د افغانانو مېنې او کورنۍ د نورو بدمرغيو ښکار شول، ناورین پراختیا ومونده. واکمن وضعیت، ټول دې اړ کړل، چې له هغو کسانو سره، چې تر پرونه د ملګرو ملتونو په منشور، امنیت شورا او د افغانستان په اساسي قانون کې خبرې او مذاکرې ورسره شین کفر او تر ټولو ستره ناروا بلل کېده، د خبرو او تفاهم ډګر تود کړي.

باید څرګنده کړو، له وسلوالو مخالفینو سره د خبرو اترو او تفاهم مسئله، هغه څه دي، چې اوسمهال، د ټولو ښکېلو بهرنیو او کورنیو کړیو په ګډون نژدې اکثره کار پوهان، سیاستوال او ډیپلوماټان یې د افغانستان د روانو کښالو د حل لپاره یوازینی موثره نسخه بولي. بل پلو، په دې وروستیو کې په دې برخه کې د افغان چارواکو او نړیوالې ټولنې هڅې او منډې ترې ګرځېدې شوې دي. دا په داسې حال کې ده، چې افغان دولت او نړیوالې ټولنه د څو تېرو کلونو په اوږدو کې هم په وار وار مخالفینو ته د خبرو اترو او مذاکرې بلنه ورکړې، خو بلنې یوازې سمبولیکې وې، نه عملي. په هر حال، خو له دې ټولو سره سره، باید ووايو، چې په هېواد کې د سولې د ټینګښت په موخه، دا ټولې هڅې ناروښانه، نیمگړې او بې ګټې دي، ځکه چې دواړه لوري د مذاکراتو له پیل څخه مخکې، بیا هم داسې شرایط وړاندې کوي، چې یو بل ته نه د منلو وړ دي او نه یې هم ترسره کول د یو بل په وس پوره دي. طالبان د بهرنیو ځواکونو د وتلو غوښتونکي دي، او دولت بیا یوازې له قانون منونکو طالبانو سره خبرې کوي. که د هېواد روانو واقعیتونو ته څېر شو، هغه قانون منونکي طالبان چې ښاغلی کرزی ورسره د مذاکرې لېوالتیا لري، د مخالفینو په لیکو کې هېڅ شتون نه لري، ځکه کوم طالبان چې دمګړۍ له دولتي او یا بهرنیو ځواکونو سره جنگېري، هغوی اصلاً هغه قانون چې ښاغلی کرزی ترې یادونه کوي، نه مني. هغوی که دا قانون منلای وای، بیا څو به هېڅ ستونزه حل وای، نه به مذاکراتو ته اړتیا وه او نه هم دومره منډو تړو ته. پر دې بنسټ، ویلای شو، په هېواد کې د سولې په موخه روانې هڅې هغه مهال، د بریا په لور ګامونه اخیستی شي، چې دواړه لوري تر مذاکراتو دمخه د شرطونو له وړاندې کولو څخه تېر شي، او په دې لاره کې له هره سیاسي او شخصي کمپاین څخه پرته په رښتیني توګه خپله ژمنتیا ولس ته وړاندې کړي. ځکه تجربو ثابتې کړې، چې تر خبرو اترو وړاندې شرطونو تل د خبرو په لارو کې د لومړي ځنډ په توګه سر راپورته کړی او ټوله پروسه یې له ناکامۍ او ماتې سره مخ کړې ده.

رسیده ګی قرار داده شوه. به عبارت دیگر، از نگاه قانونی دسته دومی در موضعگیری سالم قرار دارد، نه اولی. نامزدان معترض و آنانی که برای آنان رای داده اند، حق اعتراض دارند و دستگاه قضا بر

می دهد. سیاست می تواند، با جوانب حقوق انتخابات نیز، ابزاری برخورد نماید. از آنجایی که نگاه مختصری به دید ابزاری ما را در این بحث کمک می نماید، لحظه یی بر مشخصات دید ابزاری مکت می نماییم. دید ابزاری با قانون دارای مشخصات زیرین است:

- قانون/حق در رابطه به هدفی که برای آن ایجاد گردیده، بیطرف است. رابطه عقلی هدف - وسیله انتخاب ابزار کار را تعیین می نماید. (مثال یک موتر را در همه موارد زیر در نظر گیرید).
 - برتری/تقدم ارزش های سیاسی بر حق/قانون.
 - قانون/حق عبارت از ابزار رهبری از یک مرکزیت می باشد.
 - قانون/حق دارای عاقبت پیشبینی شده می باشد.
 - علوم کارگاه قانون است (in M.A.P. Bovens, et Schuyt, al. ۱۹۸۵: ۱۱۳-۱۲۲ C.J.M).
- در این شکی نیست که قانون قسماً ابزار دستیابی به اهداف معین می باشد؛ مگر این بیان برای درک و توضیح اغلاق موجود بسنده نیست ص ۳

اساس قوانین نافذه موظف است، دعاوی آنها را واریسی نماید. تقلب جرم است و باید مورد تعقیب عدلی قرار گیرد. هر فردی که صادقانه از تامین حاکمیت قانون سخن می گوید نمی تواند، از این حقایق انکار ورزد. مشکل بعدی زمانی بروز می نماید که قضاوت دستگاه قضایی به مبارزه خواسته شود و یا قضاوت عدلی و حقوقی به قضاوت سیاسی مبدل گردد. از لحاظ سیاسی، انتخابات بدون رعایت حق انتخاب کردن و انتخاب شدن همه واجدان شرایط در شرایط آزاد، عادلانه و عمومی بودن به حیث شرایط ضروری مفهوم خود را از دست

بحران انتخاباتی سال ۱۳۸۹ به نقطه عطف خود تقرب کرده، نقطه یی که می تواند، مبین یک چرخش بزرگ باشد. دو احتمال قوی در فرا راه این نقطه عطف می تواند، وجود داشته باشد. ریتوریک و سمبولیک مربوطه مبین آن است که این بحران به احتمال قوی با یک مودوس فیفیندی پایان می یابد. از همان آغاز بحران تا کنون، استدلال ها بر اساس قانونی صلاحیت ها استوار بود و اکنون نیز، جوانب بر مواضع قبلی خود تاکید دارند. آن یکی صلاحیت بلامنازع را بر اساس قانون انتخابات و قانون اساسی به کمیسیون مستقل (۹) انتخاباتی نسبت می دهد و آن دیگری بر اساس قانون اساسی بر صلاحیت

خوانان او پر وړاندې یې پرتې ناخوالې

استاد حیات الله هاندی

دې هېواد پر کولتور، عقیدې، سیاست، اقتصاد، ښوونې او روزنې باندې په ولکې سره چې څه یې زړه غواړي هغه ترسره کوي. د هېواد په بربادۍ کې نړیوالو خونخوارو او نړیوالو مافیایي ډلو ډېره ستره ونډه درلودله او دې طلايي ورشو ته په رارسېدو سره یې پور ته شوم عملونه د خپلو ځینو نوکرانو او نوکریو په زړه پورې خپل ترسره کړل. په هېواد کې یې سیاسي، دفاعي او اقتصادي نظام ویجاړ او یرغل ته یې بهانه پیدا کړه، هغوی د دفاع په نامه راغلل، د سیاست له ګدۍ څخه یې خپل پخواني غلامان وشرل، خو نوي نوکران یې چې ماهیتاً هغه پخواني د ټولنې دښمنان وو، په بله جامه کې یې ځای پر ځای کړل او د سیاست د شطرنج پر تخته یې زړې مورې په نوي رنگ سره کېښودلې، ترڅو خپلې شومې هیلې په نوې بڼه مخ

عقیدې برخلاف پر پاکو هیلو بازی وکړې او هم راستي افراطي ډلو د مذهب، ژبې، سیمې او افراطي نشنلېزم تر تورې پردې لاندې دا واحد ملت ټوټې ټوټې کړ، چې د دې شومو او غیر انساني افغاني عملونو ښې اوس هم له ورايه لیدل کېږي او د سیاسي ډرامه اوس هم دوام لري. د هېواد ګاونډیو تاریخي دوښمنانو دې اور ته ډېره پکه ووهله او حتاد خپلو مز دورانو او جاسوسانو په مرسته یې د دې هېواد ډېر اصيل بچیان په مختلفو طریقو سره له منځه یووړل، خصوصاً هغه وخت چې د دې پر ديو هېوادونو نوکران او لاسپوڅي چې د قدرت ګدۍ ته ورسېدل، د دې هېواد ټوله مادي او معنوي شتمني یې لوټ کړه او یا یې د خپلمنځي جګړو په اور کې له منځه یوړه. د پردیو ځینې نوکران اوس هم د قدرت پر ګدۍ ناست او پردیو ته په چوپړ سره د

هغوی د استعدادونو په لار کې خنډونه واقع شوي دي، له بدبختۍ او ناچارۍ سره مخ دي، د پردیو محتاج او د غم پر تغرونو د ماتم او ښکې تویوي، چې ښه ترا بېلګه یې زموږ د ویجاړ هېواد حالت دی. تاریخ شاهد دی، چې د تکامل دې عظیم لښکر ته هېچا او هېڅ سیاسي نظام توجه ونه کړه او برعکس د خپلو شومو هیلو او پردیو بادارانو د هوس قرباني شول. تر پنځه دېرشو زیاتو کلونو په موده کې د دې هېواد پېغلې او ځوانان د ډیموکراسۍ، عدالت، مذهب، تکامل او نورو تشه په نامه شعارونو تر تورو پردو لاندې استعمال او له خپلو ځوانانو او سپېڅلو هیلو سره د خاورو خوراک او د بې مفهومه جګړې په اور کې لولپه او کباب شول.

په بشري نړۍ کې ځوانان د هرې ټولنې اکثریت جوړوي. همدار ټولنې ځوانان او پېغلې دي، چې د ټولنې په مادي او معنوي ارزښتونو کې پوره ونډه اخلي او د مادي او معنوي ارزښتونو، پدیدو تخلیق کوونکي دي، وده ورکوونکي او ساتونکي دي. هغه ټولنې چې د خپلو ځوانانو روزنې ته په کلکه پاملرنه کوي او د ښوونې او روزنې او نورو فکري استعدادونو د ودې شرایط، چاپېریال او مواد یې ورته په وخت برابر کړي دي، نن په خوښۍ سره د همدې انساني کتلو او قوت په برکت سره د نړۍ په مختلفو هېوادونو کې شمېرل کېږي او د ژوند په هره برخه کې له نړیوالو سره په هسکه غاړه سیالي کوي، خپله ټولنه یې ودانه کړې او د پردیو له احتیاجه فارغه ټولنه لري. هغوی نن د ژوند په ښوونیزو، دفاعي، کولتوري، سیاسي، اقتصادي او تولیدي ډګرونو کې د مخکښانو رول لري. برعکس هغه ټولنې او دولتونه چې له دې عظیمي انساني نیرو څخه کار نه اخلي او د

بحران انتخابات؛ از حقوق...

طرفین دعوا در قضیه مورد بحث، به مواد قانون استناد می نمایند، تا ادعای خود را بر کرسی نشانند؛ در حالی که تاکید آنها بر ارزش های متفاوت از هم متفاوت اند. سه تیوری را دانشمندان در این رابطه تشخیص کرده اند:

یکی بر رهبری و اداره از راه قانون تاکید دارد؛ دومی بر حاکمیت قانون بر عملکردهای حکومت (حکومت تحت حاکمیت قانون). تیوری سومی به این باور است که قانون در شرایط مشخص با اداره و رهبری در تضاد قرار می گیرد. این تیوری استدلال می نماید که "اشتغال بیش از حد در مورد دستیابی به اهداف تعیین شده موجب می گردد، فعالیت های اداره و رهبری یک بعدی گردد و هدف ابزار رسیدن به هدف را تقدس بخشد. .." این دید سومی: قانون در مقابل با اداره و رهبری تصادم قدیمی میان بهره و قانون، (میان آینده نگر و تعیین مناسب بودن در روابط افراد از راه اصول و نورم ها) را بازتاب می دهد.

تاکید بر نورم موجود در دموکراسی های باثبات اروپایی و امریکایی در رابطه به تخصص وظیفوی کمیسیون مستقل (۹) انتخابات، اصل تحدید مداخله قوه اجراییه و تحدید اکتویزم قضایی را می توان در موضعگیری مجلس نماینده گان شناسایی نمود.

مودوس فیفندی در حالی که گزارش های رسانه های گروهی از راه های حل مانند تطبیق قرار قضایی، سازش کمیسیون (۹) مستقل انتخاباتی با حکومت و دستگاه قضایی و انحلال مجلس نماینده گان حکایت دارند، دلایلی وجود دارد که از تفاهم برای حل این بحران حمایت می نماید.

تدویر انتخابات به اضافه مشکل مصارف مالی و تمویل آن، موجب از سرگیری دشواری ها و منازعات پیرامون انتخابات خواهد شد و تطبیق قرار قضایی این

منازعات را به گونه دیگر تمدید خواهد نمود. شرایط کنونی برای تدویر انتخابات مجلس نماینده گان دشوارتر از پیش است و به احتمال قوی، مشروعیت انتخابات را به صورت جدی تر از پیش، مورد سوال قرار خواهد داد. ساده ترین راهی که به سوی آن گام نهاده شده، این است که برای حل این بحران، بادر نظر داشت نقاط غلیان در بحران توجه شود. بدین ترتیب، توجه به آسانی معطوف خواهد شد که با خروج یا غیر آن می توانند بحران بیافزینند و یا بحران بزدایند. مسأله مهم دیگر این است که به انگیزه یی توجه شود که مسأله تقلب ها در انتخابات را به یک موضوع مهم در اجندای سیاسی و عدلی قرار داد. بدین ترتیب، راه حل تغییرات زیر را شامل خواهد بود:

۱. معرفی عناصر بحران از زمره نامزدان معترض به مجلس به هدف جلوگیری از ادامه بحران و تشدید آن.
۲. قبول عضویت عناصر بحران را در مجلس (برخلاف قرار قضایی) به هدف جلوگیری از ادامه و تشدید بحران.
۳. معرفی عناصری از میان معترضانی که جاکزینی آنها انگیزه اساسی تحریک اکتویزم قضایی را برای ایلیت حاکم تشکیل می داد. بدین ترتیب، از میان آسانی که بر اساس قرار قضایی دستگاه قضایی پیروز شناخته شده اند، تنها آسانی از عضویت مجلس محروم نگه داشته خواهند شد که توانایی بحران آفرینی آنها در حدی قرار ندارد که به یک دردسر سیاسی و اجتماعی برای حکومت مبدل گردد.
۴. تطبیق بدون چون و چرای قرار قضایی در رابطه با نتایج انتخابات ۱۳۸۹ مجلس نماینده گان در صورتی که
۱. تغییری منفی یی در صف آرای نیروها ایجاد نگردد، و
۲. ائتلاف وسیع احزاب سیاسی به دور سوژه واحد تشکیل گردد می تواند، آغازگر جنبش ملی سیاسی در کشور گردد.

خوانان او پر وړاندې...

او نوي تاکتیک سره ځای پر ځای او لاسته راوړي. د هېوادوالو او مظلوم ملت هغه مړواندی ژوند نه یوازې دا چې جوړ نه شو، بلکې تر پخوا بدتر شو. نن دلته څوک نه پوهېږي چې سبا به څه کېږي، په ناهیلۍ او وېرې سره د ژوند ورځې او شپې سبا کوي. د دې ملت د ژوند کښتۍ په خټ بېل ساحل کې بنده او د ډوبېدو په حال کې ده. دلته نړیوال قوتونه راغلل، خو هغوی د خپل امنیت په نیولو کې پاتې راغلي دي او یا ډول ډول بهانې کوي. هېڅوک د دې هېواد د پرمختګ په سوچ کې نه دي، دلته تش په نامه څو تنه د پردیو اجیر نوکران او د دې هېواد پېژندل شوي ځینې ډله ماران او توپکوال سره یو ځای کړای شوي دي او دولت په نامه یې راټول کړي دي، چې بېله غلا، چور، چپاول او درغلی نه بله دنده نه لري، هغوی له یوې خوا ملت په خپلو منځونو کې سره جنگوي او بیا د تزویر او نیرنگ په نامه د سولې ترانې جوړوي. دلته تش په نامه یو څو مادي د قانون په نامه د نړیوالو تېراستنې لپاره ولیکل شوې او په ماهیت کې هغه کسان چې باید د قانون ساتونکي او تطبیق کوونکي اوسي، تر هر چا دمخه د قانون خلاف عمل کوي او نه یې مراعاتوي، هغه مثل رایاد شو، چې وایي: کفر چې له کعبې پورته شي، نو مسلمان به چېرته وي؟ دلته هره ورځ نوې نوې خبرې راپورته کېږي، خو سبابې بیا درک و څرک نه وي، په راډیو گانو، تلويزیونو او ورځپاڼو کې د دولت د لوړ پوړو چارواکو دا ختلاص، بډو، غلاوو، درغلیو او نورو ناورو عملونو پرده پورته کېږي، خو هېچا دغو کسانو ته جزا ور نه کړه، دلته محکمه، قانون او پولیس یوازې په مظلوم پسې گرځي، نه په زورورو پسې. دلته په میلیونونو هکتاره ځمکې مافیایانو لوټ کړې، خو چایې پوښتنه ونه کړه، دا ځکه چې ځینو دولتي غلو ته په کې خپله ونډه ورکړل شوې ده، هغوی دلته د چور لپاره راوستل شوي دي، نه د هېواد او هېوادوالو چوپړ ته. د نړیوالو له خوا په میلیاردونو ډالره مرستې د هېواد د بیارغونې په نامه راغلي، خو ملت همغسې وچې شونډې، په کنډوالو کې او په وېره کې د نامعلوم سر نوشت په هیله ژوند کوي. دلته هېچا دې وړې ملت غم ونه خوړ، دلته هېچا د هغوزو او وروانو شویو فابریکو تولیدي موسسومات شوي ورو نه پرانیستل، جوړېدل خو یې پرېږده، که چېرې دلته فابریکې جوړې شي، تولید وشي، بې کارو خلکو ته کار پیدا شي، نو بیا به د دې هېواد ولس ژوندن بدلون ومومي او دلته بیا دا څرګند کېږي چې په دې هېواد کې د څوک څه نه رانیسي، نو حتمي خبره ده، چې دغه دولتي واکداران د بهرنیو کمپنیو د لالۍ له لارې کمېشن اخلي، نو بیا څو څوک کمېشن نه ورکوي او گټې یې سکروټې کېږي، نو ځکه دا کارونه کوي او غواړي دا ملت د یوې مړۍ ډوډۍ په خاطر د پردیو غلام کړي، چې دا کار یې

تراوسه کړی او جاسوسانو ته یې گټه رسېدلې ده. دلته د تولید او برېښنا منابع چې اوبه دي، پرېمانه دي، خو دا ډک سیندونه بیا هم د چارواکو د غفلت له امله بې بندونو دي او اوبه یې ډېری گاونډیو ملکونو ته ځي او هغوی ترې گټه اخلي. له پردیو ملکونو نه برېښنا واردوي، خو دا جرئت او افغانیت نه لري، چې بندونه جوړ کړي، شارپ ځمکې آبادې او برېښنا په دې هېواد کې دایمي کړي. د معدنونو له وضعیت څخه خوزمو، معدني واکداران خبر نه دي، د معدنونو کمیت، کیفیت او ظرفیت ور معلوم نه دی، خو په پټو سترګو کمېشن په بدل کې د ځینو درغلګرو په مرسته له بهرنیو کمپنیو سره قراردادونه کوي، خو سر نوشت یې بیا ملت ته معلوم نه وي، چې ښه بېلګه یې د لوګر د عینک دمېسو معدن او یا هم د ډېرو د سکرو معدنونو نه دي. د پوهنې او لوړو زده کړو وزارت تونو حالت خو ډېر د اندېښنې وړ دی، تاسې وکتل چې په میلیونونو ټوکه درسي کتابونه د لوړو پیسو په بدل کې په بهر کې چاپ او هېواد ته راوړل شول، خو څه موده وروسته د پوهنې وزارت یوه واکمن وویل چې دا کتابونه غلط دي او په تحویلیانو کې بند شول، خو د علت پوښتنه یې تر ننه چا ونه کړه. د هېواد اکثره تش په نامه ښوونځي ښوونکي نه لري، که یې لري هم ډېری یې فراغت پانډه نه لري، نویو فارغانو ته څوک د بستونو د نشتوالي له امله د مقررۍ امر نه ورکوي. د لوړو زده کړو وزارت خو تش په نامه یو څو پوهنتونونه لري، خو د ښوونیز نصاب کیفیت یې چالیدلی دی، ایا مسلکي استادان په کې شته؟ او که تاسې د غزني، خوست، هلمند، تخار او نورو پوهنتونونو وضعیت له نژدې وگورئ، چې ډېر د اندېښنې وړ دي، حتا د کابل پوهنتون او د ښوونې او روزنې له پوهنتونونو داسې فارغان ټولنې ته وړاندې کوي، چې د پخواني اووم ټولګي لیاقت نه لري. له بلې خوا د کانکور په کمېټه کې داسې کسان راټول شوي دي، چې د هېواد د پوهنتونونو له مشرانو سره د تفاهم له لارې محصلان دور تیا له مخې نه، بلکې د مصلحت او رشوت له لارې د خپلې خوښې پوهنځي ته شاملېږي. تاسې ولیدل چې یو محصل چې ۳۱۵ نمرې وړي، بې نتیجې اعلانېږي او تر دې د ښکته نمرې محصل د خپلې خوښې پوهنځي ته شاملېږي. سر بېره پر دې یو لک و څلور ویش زره فارغان د کانکور په ازموینه گډون کوي، خو تر نیمایي زیات یې بې نتیجې سرگردانه گرځي، نه څوک کار ورکوي او نه هم د تحصیل وخت. دا خوانان او پېغلې مجبور دي، چې یا نشي توکو ته مخه کړي او یا هم له هېواده وتښتي. هېچا د پوهنتونونو ظرفیت د لوړېدو فکر ونه کړ، چې دا محصلان جلب کړي. د سپورت، چاپېریال ساتنې، روغتیا، کرنې او د ژوند نورو برخو ته د چارواکو هېڅ پام نشته، هغه زړې بې کیفیته دواگانې له بهرنیو کمپنیو څخه د کمېشن په بدل راځي او بازار یې تود دی. ښه خبره خوه داده، چې د هېواد خوانان د پردیو گوداګیانو په درواغو خان تېر نه باسي، خپل افغاني غیرت دې راټول کړي، خپله وچه ډوډۍ دې وخوري، خو د نورو ښووراوو ته دې مړۍ نه ماتوي. دوی دې د پردیو ډله مارواو

توپکوالو دغه د پردیو کمپنیو او نړیوالې مافیا په مزدورانو باور نه کوي. د هېواد او هېوادوالو خلاصون په خاطر دې زده کړې وکړي، گډې غونډې دې د گډ تفکر په خاطر سره راټولي کړي، لیکل دې وکړي، ملي یووالی دې وساتي، دا پاشل شوی ملت دې سره یو ځای کړي او د هېواد دې پخپله آباد او خپل هدف ته دې په قوي اسلامي افغاني ایمان سره دوام ورکړي او هغه کسان دې له خپلو ډلو وباسي، چې د پیسو په خاطر یې د هېواد او هېوادوالو شرف پلورلی دی، هغوی دې رسوا او وشموي.

د ټاکنو د کمېسیون د پرېکړې...

د منلو وړ ده؟ تر اوسه ولسمشر کرزي او لوړ پوړو حکومتي چارواکو د انتخاباتو د کمېسیون د نوې پرېکړې په اړه له څه ویلو ډډه کړې ده. د دوی پټه خوله څه مانا لري؟ د سیاسي چارو کارپوه محمد یونس فکور یې په اړه داسې ځواب وایي: "معترض وکیلان له ده نه غواړي چې فیصله تطبیق شي او هغه نور چې له پارلمان څخه وتلي دي وایي، چې موږ دا نه منو، نو رییس جمهور دې بازۍ ته منتظر دی، چې یوناما، دامریکا سفارت او انگلستان ښه موضعگیری نیسي.

موضعگیری:

ځکه ده هم په خپله موضعگیری کې تاخیر راوست او دایوه بازي ده، چې دی نه غواړي له هغوی سره په تقابل کې قرار ونیسي او هغوی منتظر دي، ودرې چې جمهور رییس څه وایي. "د راپورونو پر اساس، چې ولسمشر کرزي د انتخاباتو له کمېسیون نه پرته نورو ټولو حکومتي چارواکو ته، چې د انتخاباتو په قضیه کې ښکیل وو، لارښوونه کړې، چې د انتخاباتو د پرېکړې په اړه رسنیو ته څه ونه وایي. دولسمشرۍ مانۍ له چارواکو سره چې مو په دې اړه خبرې کولې، دوی ویل د انتخاباتو د پرېکړې په اړه لاهم څه ویلو ته تیار نه دي. هغه نوي کانديدان چې ور معرفي شوي دي، ډېری یې هغه قومندانان دي، چې په سیمه کې مسلح کسان لري او یو تعداد یې هغه کسان چې تنظیمي رهبران یې تر شا ولاړ دي. یوازې افغان حکومت نه بلکې ملګري ملتونو او په کابل کې بهرنیو سفارتونو هم په دې اړه له څه ویلو ډډه کړې. خو تر دې مخکې د انتخاباتو په اړه د غواړو بیلابیل نظرونه درلودل. له یوه بل کارپوه اسحاق اتمر څخه مې وپوښتل، چې بهرنی سفارتونه ولې په دې اړه څه نه وایي؟ "زه فکر کوم چې دا هغه پټې معاملي دي، چې ریاست جمهوري، د ټاکنو کمېسیون او د نورو بهرنیو هېوادونو ترمنځ ترسره شوي، دا به د بحران یو بل پړاو د افغانستان ولس ته وژېږوي او دا به دهیچا به گټه نه وي. محکمه چې کله فیصله کوي که صحیح او که غلط، خو له دې وروسته به د محکمې هر حکم څوک نه مني. "له دې ټولو سره ایاد انتخاباتو د کمېسیون له وروستۍ

پرېکړې سره په افغانستان کې روانې ستونزې ختمېږي؟ دولسي خلکو په نظر له دې پرېکړې سره روان ناورین پای ته رسېږي، خو نور بیا دا پرېکړه په افغانستان کې د قضاو محکمو سپکاوی بولي. باید ووایو چې د انتخاباتو کمېسیون رییس د یکشنبې په ورځ په رسمي ډول د انتخاباتو په نتایجو کې له خپل پخواني دریځه تیر شو. د انتخاباتو د کمېسیون له پرېکړې سره سم، د ولسي جرګې د نهو کیلانو څخه د وکالت حق واخیستل شو او پر ځای به یې د دوی د اتو ولایتونو نهه نور وکیلان په ولسي جرګه کې کار پیل کړي. هغه وکیلان چې له ولسي جرګې څخه ایستل شوي، وایي، چې د کمېسیون دا پرېکړه د انتخاباتو د قانون پر ضد ده. دوی وایي، د قانون له مخې به له خپله حقه دفاع کوي. خو د انتخاباتو د کمېسیون رییس فضل احمد معنوي وایي، چې دا یې وروستی او نه بدلېدونکې پرېکړه ده. خود سیاسي چارو ځني افغان پوهان وایي، چې د انتخاباتو د کمېسیون له خوا د خانګړي محکمې پر پرېکړه سترګې پټول کېدای شي، په هیواد کې نوې ستونزې وژېږوي.

وسوال طالبان ولې دولتي...

«محمد شاه خان څه باندې څلور کاله کیدل چې د کرهڼې ریاست کې یې داملاکو دمدير په توګه دنده اجرا کوله. دی په داسې حال کې په شهادت ورسول شو چې د خپلې وظیفې په لوړ روان و». د تاند د راپور له مخې، افغان چارواکي او د ناټو مقامات وایي چې طالبانو د دې لپاره وړو هدفونو یا په آسانه وژل کېدونکو کسانو ترور ته ملاتړلې چې د جنگ په جبهه کې یې ماته خوړلې او نور د خپل نفوذ په اصلي جبهو کې د مقاومت توان نه لري. خو طالبان وایي چې د بدر د عملیاتو په ستراتیژۍ کې یې د ټولو هغو کسانو وژل شامل دي چې له دولت سره همکاري لري، ښایي له همدې کبله طالبانو یو وار بیا د ښوونځیو بندولو او د ښوونکو تهدیدولو ته مخه کړې وي. په وروستیو کې طالبانو د میدان وردک په شمول په یوشمېر پښتني ولایتونو کې حتا د مدرسو دروازې هم تړلې دي.

په ختیځ کې ژور نالېستان د امنیتي...

مهال له رسنیو سره څه ډول چلند وکړي. د ننگرهار ګڼ شمېر ژور نالېستانو د دغه ولایت له والي او د اطلاعاتو او کولتور له رییس څخه وغوښتل، چې په قوماندانۍ کې دې پخوانی ویاند سمو نوال غفور د امنیتي قوماندان له لوري بیا د ویاند په توګه وګومارل شي. زیات شمېر ژور نالېستانو ګیله درلوده، چې نوی امنیتي قوماندان مل پاسوال سردار محمد سلطاني ورته د پېښو پر مهال معلومات نه ورکوي. د ننگرهار د اطلاعاتو او کولتور رییس اورنگ صمیم ژمنه وکړه، چې یادي ستونزې به له والي گل اګا شېرزي سره شریکې کړي. صمیم له امنیتي ارګانونو او ژور نالېستانو وغوښتل، چې د رسنیو قانون دې پر ځان عملي کړي.

آيا مشكلات و بدبختي هاي ما، راه حلي دارد؟

به قلم خليل الرحمن الفت

مشکل حقیقی است که گفتن توان کرد
وین مشکل دیگر که نهفتن توان کرد
اگر از من سوال شود که علت
اصلی آلام و بدبختی های مردم
مظلوم افغانستان را در چه می
بینم، جواب من این است که
چون در کشور ما به علت زبان
پرستی، قوم پرستی، ولایت
پرستی، خارجی پرستی،
شخصیت پرستی و بت پرستی
روحیه وحدت ملی از بین رفته و
این امر به نوبه خود از به وجود
آمدن یک دولت مقتدر، باکفایت،
صالح و حامی منافع ملی
جلوگیری نموده است. در نتیجه،
مردم ما به طرف بدبختی و
سیاه روزی کشانده شده
اند. مشکل ما مشکل شخصیت ها
و رهبری است، نه مشکل قانون
و نظام. شاید گفته شود که در
جهان ملت های بت پرست زیادی
وجود دارند، اما دولت های با

کفایت دارند و از یک سطح
عالی رفاه اقتصادی و
اجتماعی بر خوردار اند. این
گفته به کلی بجاست با یک
تفاوت که در آن جوامع، نقش
این بت ها فقط و فقط منحصر
به بعضی امور دینی بوده و
در امور دنیوی از قبیل اداره،
سیاست، اقتصاد، قضاء
و غیره به هیچ صورت اجازه
داخلت ندارد و یا بهتر است
بگویم که قادر به مداخله
نیست. بت های آنها از یک
پارچه چوب، سنگ و یا گل
ساخته شده اند که نه حول
دارند و نه قوت، نه نفع
رسانده می توانند و نه
ضرر. این بت ها عاری از
شهوات بوده، به خوراک،
پوشاک، قصرهای مجلل،
موتورهای لوکس، بادبازان و
مسدود نمودن جاده ها

ضرورت ندارند. نه به ناموس
و اموال مردم تجاوز می کنند
و نه خانه ها و زمین های
مردم را غصب می نمایند و نه
امر و نهی صادر می نمایند. در
آن کشورها مردم در امور
دنیوی از قوانین پیروی می
نمایند و قانون به تمام معنا
حکومت می کند، نه بت ها و
نه مردم هیچ کدام از قانون
بالا تر نیستند. برعکس در
کشور ما، بت ها شخصیت
های زنده اند و در بعضی
موارد از اموات هم به حیث بت
استفاده می شود. فرق در این
است که اگر بت زنده باشد،
ممکن است، مرتکب جنایاتی
شود و برای در امان ماندن از
پیگرد قانونی به محافظان
ضرورت دارد، به هر قیمتی که
باشد از او دفاع نمایند. این
محافظان حاضر اند در بدل

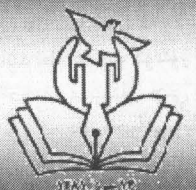
همین بت پرستان اند، نه بت و
ثانیاً چون بت در قید حیات
نیست، لهذا مرتکب گناه و خطا
هم نمی شود. بت پرستان می
توانند، در وصف او آنقدر غلو
کنند که اگر خودش دوباره
زنده شده می توانست، نمی
پایمال نموده، جهت دفاع از
معبود خویش، به هر جنایتی
که ضرورت باشد، دست
بزنند. مستفید حقیقی البته
خود بت ها هستند و مکسب
حقیقی این محافظان عذاب
ابدی جهنم است. خداوند (جل
جلاله) در قرآن کریم می
فرماید: ترجمه: که شرک ظلم
بسیار بزرگی است. این
اشخاص در حق خالق و
مخلوق ظلم می کنند و عدل را
که کلمه مقابل ظلم است،
زیر پا می کنند.
اعمال این اشخاص حتا از
شرک هم بدتر است و من کلمه
مناسبی در وصف آنها سراغ
ندارم. بت پرستان آن دیار به
خالق کائنات ایمان دارند و از
بت های خویش صرف به
حیث یک وسیله استفاده می
کنند، اما این اشخاص خداوند
(جل جلاله) و رسولش (صلی
الله علیه وسلم) را به کلی
نادیده می گیرند و درست
برعکس آنچه خداوند (جل
جلاله) امر نموده، عمل می
کنند. اعمال آن بت پرستان
فردی است و ضرر آن به کس
دیگری نمی رسد، اما اینها به
حقوق مردم تجاوز می کنند؛
بعضاً اشخاص و گروپ هایی
که هوشیارتر اند، از یک
شخص متوفی به حیث بت
استفاده می کنند. مزیت آن این
است که اولاً مستفید اصلی
برخلاف گروپ های قبلی،
امانت و وطن دوستی از

معیارهای دیگر مانند زبان
پرستی، خویش پرستی، قوم
پرستی و قدرت پرستی
استفاده کرده و سبب ظهور
این بت ها شده ایم. این بت ها
چه مرده، چه زنده، اشخاص
منفردی بودند و ما آنها را
قدرتمند ساختیم، به خاطر
آنها جنایت می کنیم و آنها به
اتکا به قدرت ما بیداد می
کنند. هیچ کس منکر این
حقیقت شده نمی تواند که همه
کارکنان عالیرتبه دولت (قوای
ثلاثه) به طور مستقیم یا غیر
مستقیم از طرف مردم انتخاب
شده اند؛ زیرا یا مستقیماً به
آنها رای داده ایم و یا از طریق
شخص منتخب خود، انتصاب
نموده ایم. اگر آنها فاسد اند،
باید ما مسوولیت خویش را
بپذیریم، مالکان اصلی این
کشور، مردم افغانستان می
باشند. دولت، همسایگان و
خارجی ها مالک آن
نیستند. دولت فقط خدمتگار
ملت است و اگر ملت
خدمتگار امین و صادق را
انتخاب نمی کند، مسوولیت
باید متوجه چه کسی باشد؟
و اگر یکبار اشتباه شد، چرا
بار دوم تکرار گردید. اگر
منزلی در حالی به سرقت می
رود که در ورودی باز بوده
و ساکنان هم در یک اتاق
آنقدر در عیش
و نوش مشغول اند، صدای
موسیقی، رقص و پایکوبی
آنقدر بلند است که هیچ کس
ملفت آمدن دزد نمی شود،
آیا ساکنان مرتکب سهل
انگاری نشده اند؟ و آیا نباید
برای جبران اشتباهات
خویش کاری بکنند؟

ادامه دارد

کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها و مجازات ظالمانه، غیر انسانی یا تحقیر آمیز

ماده سی ام: ۳- هر دولت عضوی که شرط و حق محفوظی را در ارتباط با بند ۲ این ماده قایل شده است، در هر زمان می تواند آنرا به وسیله یادداشت به سرمنشی ملل متحد مسترد کند.

این پیام از طرف کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان تقدیم گردید

۰۷۹۷۸۵۹۰۴۰ / ۰۷۰۰۵۹۶۲۰۵ - ۰۷۸۳۱۶۰۴۵۰ / ۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴

برای نشر اعلانات تان به این شماره ها تماس حاصل نمایید:

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire:
Haji sayed Daud
Editor in chief: Khadem Ahmad
Editor: Farhat yar
Pashto Editor: Mojiburahman Amiri
Designer: Eng, Mohammad Jamil Amiry
Address: Behind Baree kout-cinema,
first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیری
موبایل: ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶-
دیزاین: انجینیر محمد جمیل "امیری"
همکار تخنیکي: محمد جمیل "احمدی"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
ایمیل:
erada.daily@yahoo.com
آدرس: دهمزنگ، عقب سینمای
بریکوت، سرک اول کارته چهار.

مرکز نشرات افغان
روزنامه ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: خادم احمد
موبایل: ۰۷۰۰۵۹۶۲۰۵-
Khadem.kabul@yahoo.com
معاون: استاد مرتضی فرحتیار
موبایل: ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴-
Farhatyarm@yahoo.com

حق الاشتراک:
قیمت یک شماره: (۵) افغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰۰ دالر امریکایی

اراده ورځپاڼه یوازې
د سرلیکنې ننگه کوي،
نورې لیکنې د لیکوال
خپل نظر دی، ورځپاڼه یې
مسوولیت پر
غاره نه اخلي.